

Wstęp

Bezpieczeństwo, od najdawniejszych czasów, pozostaje jedną z podstawowych potrzeb człowieka. Obecnie jest utożsamiane nie tylko z jednostką, ale także z państwem, społeczeństwem, systemami międzynarodowymi; wyróżnia się wiele jego wymiarów i rodzajów. Bezpieczeństwo, jako stan pewności, związane jest z zagrożeniami, ich wyszczególnieniem i eliminacją. Bezpieczeństwo posiada swój wymiar instytucjonalny, rozumiany szeroko jako zespół instytucji stojących na straży bezpieczeństwa, czyli zapewniających stan pożądaný i usuwających ewentualne zagrożenia. Instytucjami są przede wszystkim organy i podmioty posiadające kompetencje w dziedzinie bezpieczeństwa państwa, mogą to być także procedury czy działania podejmowane na rzecz bezpieczeństwa. W niniejszym opracowaniu instytucje bezpieczeństwa państwa pojmowane są jako organy i służby posiadające funkcje i uprawnienia w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa państwa.

Celem pracy jest przedstawienie głównych instytucji uprawnionych w dziedzinie bezpieczeństwa państwa w Rzeczypospolitej Polskiej. W pierwszych rozdziałach poddane zostały analizie kompetencje dotyczące bezpieczeństwa państwa posiadane przez naczelne, centralne i terenowe organy władzy i administracji publicznej: parlament, Prezydenta, Radę Ministrów, wojewodę oraz organy jednostek samorządu terytorialnego. W kolejnych rozdziałach omówiono inne instytucje, wypełniające podstawową rolę w zakresie bezpieczeństwa – Siły Zbrojne RP, Policję oraz służby, inspekcje i straże. Całość uzupełniona została charakterystyką stanów nadzwyczajnych,

W opracowaniu dokonano przede wszystkim charakterystyki i analizy konstytucyjno-prawnych kompetencji organów i innych instytucji w dziedzinie bezpieczeństwa państwa. Tak więc główną zastosowaną metodą badawczą jest analiza instytucjonalno-prawna. Uzupełnieniem rozważań kompeten-

cyjnych jest określenie pozycji instytucji w systemie organów państwowych oraz dodanie niezbędnych elementów praktyki politycznej.

Autorami książki są pracownicy naukowcy Zakładu Systemów Politycznych Wydziału Politologii UMCS, prowadzący badania naukowe oraz zajęcia dydaktyczne w zakresie prezentowanej problematyki.

Publikacja jest adresowana przede wszystkim do studentów bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego, politologii, a także innych kierunków. Może być również wykorzystana przez wszystkich innych czytelników, chcących poszerzyć swoją wiedzę o problemach bezpieczeństwa państwa.